

01004, м. Київ
вул. Антоновича, 7а
тел./факс: (044) 230-72-75,
E-mail: npu.in.ua@ukr.net
р/р № 26003010085291 в АТ «Укресімбанк»
МФО: 322313, Код ЄДРПОУ 38684025

01004 Kiev, Ukraine,
Antonovich str., 7a
tel./ fax: +38 (044) 230-72-75,
E-mail: npu.in.ua@ukr.net
Acc. № 26003010085291 Ukreximbank
MFO 322313, Code 38684025

№ 63/8 « 05 » ноября 20 17 р.

Президенту України
ПОРОШЕНКУ П.О.

Шановний пане Президенте!

Нотаріальна палата України (далі - НПУ) як єдина професійна самоврядна організація нотаріусів України відповідно до своїх Статутних завдань звертається до Вас з таким.

3 жовтня 2017 року Верховною Радою України у другому читанні прийнято Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій (законопроект від 22.06.2017 № 6614).

Вказаний Закон передбачає не тільки низку заходів з реформування пенсійної системи, але стосується також питань організації та оподаткування нотаріальної діяльності, а також соціального захисту нотаріусів.

Так, вказаним Законом пропонується ряд змін, пов'язаних з нотаріальною діяльністю:

- надання нотаріусами інформації про суму нотаріально посвідчених договорів на запит органів Пенсійного фонду України;
- запровадження для нотаріусів щоквартальної звітності перед органами Пенсійного фонду України щодо укладених договорів купівлі-продажу нерухомого майна;
- зміна періодичності сплати єдиного внеску для осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність, з щорічної на щоквартальну;
- надання фізичним особам – підприємцям та особам, які здійснюють іншу діяльність, права на соціальні виплати у разі тимчасової втрати працездатності.

Прошу Вас, пане Президенте, звернути увагу на ґрунтовні зауваження щодо цього Закону, які не були враховані при його підготовці до другого читання.

1. Зміни до статті 8 Закону України «Про нотаріат».

Законом пропонується статтю 8 Закону України «Про нотаріат» доповнити новою частиною чотирнадцятою, якою передбачити право органів Пенсійного фонду України на отримання від нотаріусів довідок про суми нотаріально посвідчених договорів з метою перевірки додержання законодавства з питань сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

Звертаємо увагу, що запропонована норма не узгоджується з підпунктом 2 пункту 6 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 384/2011, яким встановлено, що Пенсійний фонд України для виконання покладених на нього завдань має право одержувати в установленому законодавством порядку безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених завдань інформацію, документи і матеріали, зокрема від органів статистики - статистичні дані. Тобто цією нормою не передбачено право Пенсійного фонду України на витребування від осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність, будь-якої інформації.

У разі внесення відповідних змін до Положення про Пенсійний фонд України в частині надання його органам права одержувати інформацію не тільки від державних органів та органів місцевого самоврядування, запропоновану законом норму доцільно викласти в іншій редакції.

Зокрема, надання нотаріусом на запит органу Пенсійного фонду України довідки не про загальну суму нотаріально посвідчених договорів, а про суму конкретного нотаріально посвідченого договору щодо певної особи.

Оскільки таке формулювання більш відповідає обов'язку нотаріуса зберігати в таємниці отримані під час вчинення нотаріальної дії відомості та захищає права учасників правочинів. При цьому за органами Пенсійного фонду України залишається право звернутися до нотаріуса з обґрунтованою письмовою вимогою та отримати інформацію про сплату платником збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

2. Зміни до статті 1 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування».

Пункт 9 статті 1 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» пропонується доповнити чотирма новими абзацами.

Так, передбачається нотаріальне посвідчення договорів купівлі-продажу нерухомого майна здійснювати за наявності документального підтвердження сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

НПУ звертає увагу на наявність випадків, коли набувач майна звільнений від сплати збору відповідно до законодавства, про що доцільно вказати в цій нормі.

Крім того, взагалі не зрозуміло необхідність доповнення статті 1 цього закону такою нормою, оскільки вона вже передбачена іншими нормативно-правовими актами, такими як:

- Порядок сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.1998 № 1740 (пункт 15³);

- Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 (пункт 6 глава 7 розділ I).

Крім того, НПУ заперечує проти запровадження для нотаріусів щоквартальної звітності перед органами Пенсійного фонду України щодо укладених договорів купівлі-продажу нерухомого майна.

По-перше, це не відповідає вимогам статті 8 Закону України «Про нотаріат» щодо дотримання нотаріальної таємниці, адже при укладенні договорів купівлі-продажу нерухомості у набувача не завжди виникає обов'язок сплати збору до Пенсійного фонду України, а запропонована редакція передбачає подання звітності по всім укладеним договорам.

По-друге, Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» не містить вимог про подання звітності щодо сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування його платниками або будь-якими особами і це цілком співвідноситься з іншими нормативно-правовими актами.

Так, контроль за правильністю нарахування, обчислення, повнотою і своєчасністю сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування може здійснювати тільки Пенсійний фонд України відповідно до Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Указом Президента України від 06.04.2011 № 384/2011.

Крім того, обов'язок подання звітності може бути застосований до платника податків та зборів, або до особи, яка виступає податковим агентом (ст. 14.1.156 Податкового кодексу України). А нотаріус при посвідченні договору купівлі-продажу нерухомого майна не виконує жодної з цих функцій.

3. Зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

НПУ пропонує надати особам, які провадять незалежну професійну діяльність, право на добровільну сплату за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу, а саме включити їх до частини четвертої статті 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Чинна редакція частини четвертої статті 4 цього закону передбачає звільнення фізичних осіб - підприємців, в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, від сплати за себе єдиного внеску за вищевикладених обставин.

А ті зміни, що пропонуються Законом, надають таке право ще членам фермерського господарства, якщо вони не належать до кола осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

Тому обов'язок сплати за себе єдиного соціального внеску особами, які забезпечують себе роботою самостійно та є пенсіонерами за віком або

інвалідами і отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу, є дискримінацією щодо них у порівнянні з іншими категоріями осіб, які мають по суті аналогічний статус, проте звільнені від сплати єдиного соціального внеску.

Також НПУ заперечує проти внесення змін до статей 7 та 9 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», відповідно до яких для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, період сплати єдиного внеску з щорічного змінюється на шоквартальний.

НПУ не може погодитися з такими змінами, оскільки це не відповідає приписам Податкового кодексу України, зокрема статті 178, та самого Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Відповідно до пунктів 178.2, 178.3 статті 178 Податкового кодексу України доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставками, визначеними в пункті 167.1 статті 167 цього Кодексу. Оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності.

Отже, приватний нотаріус є самозайнятою особою, яка здійснює незалежну професійну нотаріальну діяльність, яка оподатковується за ставками податку, визначеними для оподаткування доходів фізичних осіб, а база оподаткування визначається як різниця між доходом, отриманим протягом року і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження незалежної професійної діяльності приватного нотаріуса.

Статтею 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» визначена база оподаткування єдиного внеску, зокрема абзацом першим пункту 2 частини першої цієї статті передбачено, для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, єдиний внесок нараховується на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб.

Оскільки податок на доходи фізичних осіб нараховується на суму доходу, отриманого за рік, то й базою оподаткування єдиного внеску повинна бути також сума доходу, отриманого за рік, а не за квартал, як це пропонується Законом.

4. Зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

НПУ звертає увагу, що у статтях 19 (абзац другий частини першої), 30 (частина перша) та 32 (пункт 2 частина друга) вищевказаного Закону при зазначенні осіб, які здійснюють підприємницьку та іншу діяльність, цю категорію осіб доцільно вказати таким чином «особи, які здійснюють підприємницьку, незалежну професійну чи іншу діяльність».

Враховуючи вищевикладене, аналіз окремих положень прийнятого Верховною Радою України Закону вказує на недосконалість окремих його норм, що призведе до ускладнень та непорозумінь при практичному його застосуванні, а також порушень прав та законних інтересів нотаріусів.

У зв'язку з цим, прошу скористатися правом ВЕТО щодо Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», прийнятого Верховною Радою України 3 жовтня 2017 року.

З повагою

Президент

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, fluid strokes that form a complex, cursive shape. The signature is positioned in the center of the page, overlapping the text 'З повагою' and 'Президент'.

В.М. Марченко